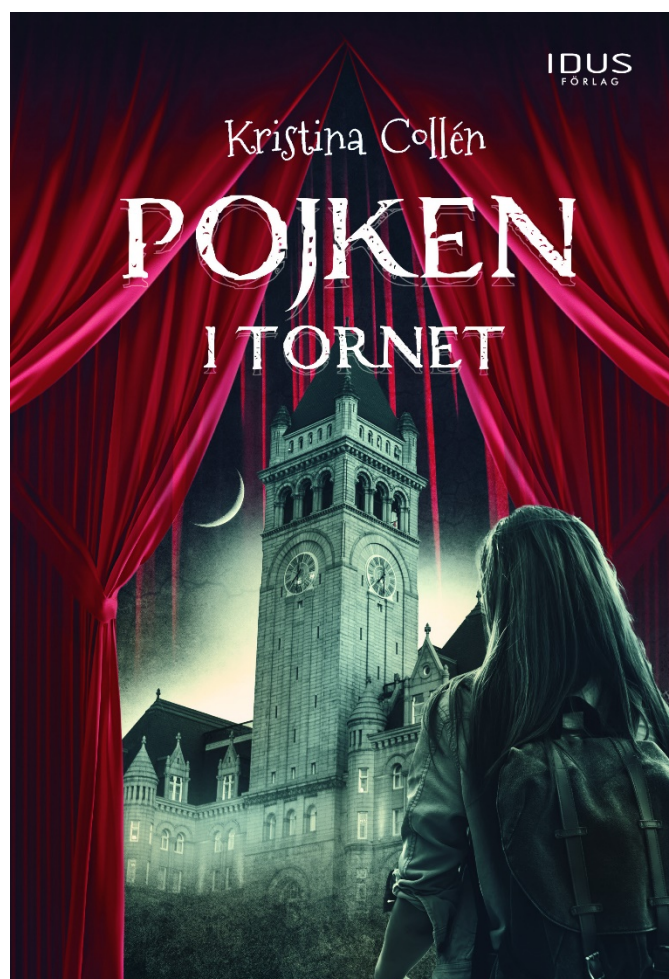

LÄRARHANDLEDNING

POJKEN I TORNET AV KRISTINA COLLÉN

Till dig som läser boken!

Vad roligt att du har hittat hit! Pojken i tornet är en bok för mellanåldern, den där jobbiga men också spännande tiden i livet, strax innan man blir tonåring.

Boken handlar om flera olika saker:

- Vänskap. Att ha en bästis, och vad händer när bästisen hittar andra kompisar som man själv inte känner att man vill vara med.
- Syskonskap. Att ha ett syskon som är sjuk, som man tycker mycket om men också är lite arg på för att han tar musten ur föräldrarna.
- Att hitta ett intresse som man upptäcker att man älskar. Att få ett "andra hem" på en teater tillsammans med människor man inte trodde fanns!
- Att vara utsatt för nätmobbning, och förstå vidden av att en mobbare inte "försvinner" när man går hem från skolan.
- Att dela jobbiga känslor med en annan person, någon man också känner sig lite kär i.

INNEHÅLL

1. Bokens olika teman, att prata om före och efter läsningen
2. Kapitel för kapitel
3. Författarens ord

Bokens olika teman!

De teman som är listade nedan kan man fundera kring och sedan prata om innan (eller efter) man läser boken.

I. Vänskap och att bli osams

Hur känns det att ha en bästis? Vad händer när man mister sin bästis och blir ensam? Är det viktigt att ha en speciell vän eller flera? Hur kan man säga till en bästis att man blir ledsen om hen plötsligt hittar nya vänner där man inte känner för att vara med?

II. Barn eller ungdom?

Vad är det för skillnad mellan att vara barn och ungdom/tonåring? När blir man det egentligen? Vad händer i kroppen och i "knoppen" då? Vem kan man prata med om förändringar som sker i kroppen eller man känner sig ovanligt arg eller ledsen?

III. Syskon som har en sjukdom

Lydias storebror i boken har astma, och han behöver mycket stöd. Han missar också en del i skolan pga. astma. Hur känns det (eller skulle det kännas) att ha ett syskon med sjukdom eller kanske funktionshinder, och att mamma och/eller pappa inte har så mycket tid för en själv?

IV. Att känna panik

Lydia får panikkänslor i boken, det är otäckt och hon tror kanske att hon är allvarligt sjuk. Hjärtat dunkar och hon mår illa. Senare förstår hon att det heter panikångest. Det är vanligt att man får det ibland, det känns otäckt men är inte farligt. Det blir lättare för Lydia när hon förstår det och att hon inte är ensam om de känslorna. Hur kan man prata om oro och ångest så att det blir mindre skrämmande?

V. Nätmobbning

En pojke i boken är utsatt för nätmobbning, och delvis är Lydias bror det också. Att andra skriver elaka saker till en på nätet räknas som mobbning och är inte alls okej. Det värsta med just nätmobbning är att man inte kan komma ifrån det, inte ens i hemmet där man ska kunna känna sig trygg. Hur ser det ut på din skola? Hur kan man stötta en kompis som är utsatt och hur kan man prata med de som mobbar så att de slutar upp? Vad tycker du de vuxna på skolan, och föräldrarna, kan göra?

VI. Jobba tillsammans med en pjäs och stå på scen

Boken handlar om en pjäs som Lydia, hennes bästis Cecilia och de andra i teatergruppen sätter upp. Att jobba tillsammans med något viktigt är ofta mycket roligt. Då kan man till och med stå på scen framför en publik, trots att man egentligen är blyg! I en pjäs får man också vara någon annan, gå in i en roll och det kan vara jättespännande. Vilken roll skulle du vilja spela? Vilken person skulle du vilja prova på att vara (gestalta) i en teaterpjäs?

Kapitel för kapitel

Här följer ett antal frågor som det går att resonera utifrån i hela klassen eller två och två, efter varje kapitel.

Kapitel 1.

Hur känns det för Lydia när mamma, pappa och storebror Filip är på sjukhuset och hon är ensam hemma? Vad är det för skillnad mellan Lydia och Cecilias familjer? Vad har Lydia för känsla i kroppen när hon tänker på "Maran"?

Kapitel 2.

Hur skulle du beskriva Lydia och Cecilia? Vad kännetecknar en bästis? Vad har Lydia för känsla i kroppen när de går hem till Cecilia efter skolan?

Lydia tycker om slöjden i skolan, vad tycker du är roligast?

Kapitel 3.

Beskriv de olika personerna i teatergruppen, Olle, Mirza, Sabina och Elvin. Vad tänkte Lydia när hon hörde att Cecilia och Sabina skrattade så mycket med varandra?

Den dramaövning som de gör tillsammans kallas för Spegeln. Prova på att göra den tillsammans med en kompis, och fundera på hur den kändes!

Kapitel 3.

Hur känns det för Lydia när Mirza och Olle börjar prata om spöken på teatern? Tror du på spöken? Skulle du våga vara i ett hus där det sägs att det spökar?

Kapitel 4.

Pjäsen *Spöket på Canterville* som gruppen ska spela upp, är verkligen en gammal pjäs om ett spöke, men gruppen vill göra en modern version av den. Spöket ska bli ett nätspöke! Vad är nätspöken, eller om man så vill; nättroll? Vilka är de och varför finns de?

Och vem är egentligen den där Elvin?

Kapitel 5.

Beskriv stämningen i Lydias rum på morgonen när Filip fyller år. Hur känns det för Filip när han får sitt astmaanfall? Hur känns det för Lydia? Varför blir Lydia så arg på kusinen Tova?

Beskriv Lydias längtar efter hunden Pluto som de fick lämna ifrån sig.

Vad tänker Lydia när hon hör att Elvin ska gå i samma franskagrupp som Cecilia?

Kapitel 6.

På vilket sätt börjar Cecilia att förändras? Hur blir det för Lydia?

Varför säger Mirza att han kan bli arg?

Beskriv Elvin. Vad tror du att Lydia tänker när hon får den där papperslappen av Elvin? Varför vill hon behålla honom som en hemlighet?

Kapitel 7.

Hur känns det för Lydia när Filip blir sjuk igen och hon blir ensam hemma?

Berätta om Lydias känslor när Sara och Jasse kommer med dem till matsalen. Varför får Lydia ont i magen av maten och varför känns det som om hon vill rapa upp potatismoset? Vad är det som har förändrats mellan Lydia och Cecilia?

Kapitel 8.

Beskriv Lydias känsla mot mamma och varför får hon en klump i magen?

Beskriv vänskapen mellan Cecilia och Lydia och den förändring som sker när Sara och Jasse kommer.

Vad är det som händer med Lydia inne på toaletten? Varför skyndar sig Lydia ut från Cecilians lägenhet och varför är hon så ledsen?

Kapitel 9.

Beskriv Lydias känsla ”som fjärilar” i magen när hon cyklar hem efter att ha sms:at med Elvin. Varför känner Lydia det som ett svek mot Cecilia? Gör hon rätt som behåller Elvin som en hemlighet?

Kapitel 10.

Vad menar Mirza med att Elvin ”inte har sol i sina ögon”? Varför säger han att Elvin behöver en Virginia? Är det Elvin som bor i tornet? Vem skulle det annars vara?

Skulle du våga gå upp till tornet om du var Lydia?

Kapitel 11.

Varför blir Cecilia arg på Lydia och varför blir Lydia så ledsen, när hon säger nej till ”den där knäppa” festen?

Tror du att Elvin spökar omkring på teatern? Hur kan han annars veta vad som sagts i teatergruppen? Vem är han egentligen? Vad tror du att Lydia tycker om Elvin?

Kapitel 12.

Hur känner sig Elvin och varför går han inte till skolan? Han ville inte berätta för sin pappa om mobbningen, vem skulle han kunna ha berättat för?

Är det värre med ”nätspöken” är verkliga ”spöken”, dvs är det värre att bli mobbad på nätet än i verkligheten? Känner du någon som blivit mobbad? Vad kan man göra om man vet att någon blir mobbad?

Hur tror du Lydia känner när hon äntligen får berätta om sina panikkänslor för någon?

Kapitel 13.

Varför var det Elvin som skämdes, trots att det inte var han som mobbade?

Varför blir Lydia varm i magen när Filip tycker om Elvins musik?

Kapitel 14.

Hur känner sig Lydia när hon börjar förstå att Mirza, Elvin och hennes plan inte kommer att fungera? Och varför hör inte Elvin av sig? Var allt bara en dröm?

Kapitel 15.

Beskriv Lydias känsla när hon ser sin bror Filip i luciatåget.

Vad är det som skaver i Lydia när hon får Elvins sms? Är det rätt av henne att sticka från skolan till Elvin?

Kapitel 16.

Skulle du våga gå upp alldeles ensam till tornrummet?

Lydia och Elvin hittar en gammal dagbok från 40-talet, skriven av någon som hette Kari. Varför var Kari ledsen tror du? Hur skulle Kari kunnat må bättre?

Kapitel 17.

Varför raderade Elvin mailen som läraren skickade till hans pappa om hans frånvaro från skolan? Varför gömde han sig i stället i tornrummet. Hur tror du att Elvin mår?

Spökar det på riktigt i tornrummet?

Beskriv Lydias och Elvins känsla när de går ner för trappan efter att de har bestämt sig för att köra på sin plan om (nät) Spöket på Canterville.

Kapitel 18.

Hur känner sig Lydia innan hon ska gå ut på scenen? Har du känt dig så nervös och stressad någon gång? Vad gör att det blir lite lättare för Lydia att gå ut på scenen?

Beskriv Lydias, Cecilias och Elvins känslor när de tar emot applåderna från publiken. Varför kommer solen tillbaka i Elvins ögon?

Kapitel 19.

Hur tror du Elvin känner sig när han pratar med Mehmet? Och hur känner sig Mehmet, efter att tidigare ha stulit hans låt och sagt att det var hans?

Hur känns det i magen på Lydia när de sitter på Lorenzos café efter genrepet, och de får beröm av Olle.

Varför får Elvin en ”klump-i-magen-röst” när han pratar om sin pappa?

Kapitel 20.

Hur känns det nu för skådespelarna, när de spelar upp pjäsen för andra gången?

Hur tror du att Elvin känner sig när hans pappa har kommit till premiären?

Kapitel 21.

Vad har hänt med Elvin, varför har det sorgsna försvunnit? Hur känner sig Lydia och Elvin när de ses på cafét och ger varandra julklappar? Vad tror du de har för känslor för varandra?

Kommer Elvin att stanna eller flyttar han till sin moster? Blir det en ny pjäs för teatergruppen Lyktan?

Författarens ord

De flesta elever i skolan har erfarenheter av mobbning, som offer, mobbare eller åskådare. En definition av mobbning är, ”när en eller flera personer, vid upprepade tillfällen under en viss tid, säger eller gör kränkande och obehagliga saker mot någon som har svårt att försvara sig” (D Olweus). Nätmobbning blir allt vanligare. Det kan handla om hot om våld, trakasserier, förtal, skvaller m.m. Andra saker som att bli utfrysad, någon kapar din identitet, får dig att lägga ut bilder på dig själv, sprider bilder osv, ingår också i detta. Flera undersökningar visar att omkring 10 % av alla skolelever är utsatta för mobbning i skolan, och på nätet är det lika många. Det finns säkert ett stort mörkertal¹.

Att vara utsatt för mobbning i skolan kan få konsekvensen att man känner sig stressad, får psykosomatiska problem och till slut inte vill gå till skolan. Allvarliga konsekvenser som depression och självmordstankar kan också förekomma. Mobbning påverkar både mobbaren och den som blir mobbad negativt. Att vara mobbad på nätet innebär att inte ens hemmet blir

¹ Hwang & Nilsson (2019). *Utvecklingspsykologi*. Stockholm: Natur & Kultur

en fredad zon. Det sista du ser innan du somnar kan vara en elak kommentar på mobilen. Det finns mycket som tyder på att mobbningen i skolan och mobbning på nätet hör ihop, den som är utsatt i skolan är det också på nätet, det har skett en förlängning av mobbningen.

I skolan finns skyldighet att anmäla mobbning och kränkande behandling till rektor, som i sin tur måste anmäla det vidare till huvudmannen. Anmälan ska göras skyndsamt, liksom utredning och åtgärder. Då gäller det att man lyfter upp och pratat om de här sakerna med eleverna, så att de också känner sig trygga i att anmäla det som inte står rätt till. Det är viktigt att det finns trygga vuxna, hemma och i skolan, som barnen kan prata med. Skapa tid för samtal omkring svåra saker är en mycket bra början.

Det samma gäller för panikångest. Barnen i boken börjar prata med varandra efter att ha känt av panikångest. Om samtal kring detta hade förts i hemmet eller i skolan hade de kanske identifierat sina känslor tidigare, och de hade inte varit så skrämmande. Ångest är den vanligaste formen av psykisk ohälsa hos barn skriver psykologerna Maral Jolstedt och Lars Klintwall i Psykologtidningen (nr 1/2020). På UMO.se kan man läsa om ångest, att det är obehagligt men inte farligt, att de flesta människor har haft ångest någon gång och att man inte ska undvika det som ger ångest. Det är bättre att lyfta upp och prata om det, såsom Lydia och Elvin gör i boken.

Min förhoppning är att Pojken i tornet uppfattas som spännande bok för barn i mellanåldern, en bok att känna igen sig i och som väcker tankar och funderingar.

Vill du veta mer om mig eller mitt författarskap?

Besök mig på min hemsida kristinacollen.se eller läs om mig på förlagets hemsida: https://www.idusforlag.se/kristina_collen

Du når mig på:

e-post: kontakt@kristinacollen.se

mobil: 076 – 877 91 63

Jag kommer gärna till er skola och pratar med eleverna om att skriva och om Pojken i tornet!

